

Motorkári v obci

V poslednej dobe čoraz viac počúvam...

strana 3

Školský výlet

Ani jedna škola či trieda si nenechá ujsť ...

strana 7

Liptovská Štiavnica v 5. lige

strana 11

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK VI, ČÍSLO 2

12. JÚL 2004

NEPREDAJNÉ

Editoriál

Katarína Kačalková

Milí čitatelia!

Možno poznáte príbeh o žabkách, ktoré chceli pretekať a dostať sa na veľmi vysokú vežu. Na atrakciu sa prišlo pozrieť veľmi veľa divákov, aby si všetko pozreli zblízka a povzbudzovali žabky. Nikto z prítomných divákov však neveril, že sa niektorej žabke podarí dostať sa na vrchol veže. Krútili hlavami a hovorili: "Je to príliš namáhavé, nikdy sa im to nepodarí!" Alebo: "To sa im nemôže podariť, veža je príliš vysoká!" A žabky začali zaostávať... s výnimkou jednej, ktorá sa svižne ťahala hore a hore... Diváci pritom kričali: "Je to príliš únavné! Nikto sa tak vysoko nedostane!" Jedna žabka za druhou to vzdávali a otáčali sa vzad. Len tá jedna išla vytrvalo ďalej. Vôbec to nechcela vzdať. Nakoniec

to každá žabka vzdala, okrem tej jednej, ktorá sa sama vyštverala až na vrchol veže. Ostatné žabky, ale aj diváci chceli vedieť, ako sa jej podarilo práve to, čo všetci považovali za nemožné. Jeden divák pristúpil k žabke a spýtal sa, odkiaľ vzala toľko sily, aby sa dostala až na samý vrchol. Vtedy vysvitlo, že víťazná žabka je ... hluchá!

Prečo som Vám porozprávala tento príbeh? Nezdá sa Vám, milí čitatelia, že okolo nás pribúda čoraz viac negatívnych a pesimistických rečí, týkajúcich sa takmer všetkých oblastí života? Nezdá sa Vám, že o mnohé veci sa nepokúšame len preto, že vopred ich my sami alebo drvivá väčšina ľudí odsúdi na zánik? Nemáte pocit, že usilovať sa urobiť niečo lepšie ako včera, či byť o trochu lepším ako včera, nemá význam, lebo si to okolie ani nevšimne? A tak by sme mohli pokračovať vo výpočte mnohých a mnohých vecí. "Dnešná doba" prináša množstvo negatívnych zásahov do mysle človeka, často krát paralyzuje tie obyčajné ľudské túžby a sny, ktoré nosíme vo svojej duši. Jediným

receptom "ako na to" je mať stále na zreteli silu slova, všetkého čo počujeme, alebo čítame. Mali by sme prísne selektovať všetky informácie, ktoré sa k nám dostávajú a len niektorým dovoliť ovplyvniť naše vnútro. Mali by sme sa naučiť byť hluchými, keď nám niekto povie, že je nemožné dosiahnuť taký, či onaký cieľ. Človek je bytosť cieľavedomá, tak sa nebojme postaviť pred seba vysoké ciele! Veď šťastie spočíva v ich dosahovaní...

Prichádzame do krásneho letného obdobia, času, keď v našom živote dostane popri všetkých povinnostiach trochu priestoru aj relax a odpočinok. Nepremárňime tieto vzácne chvíle nudou a ničnerobením. Skúsme posilniť a ozdraviť svoju dušu, naštepiť ju novou odvahou, láskou a optimizmom. Skúsme z každej situácie vyťažiť to lepšie, pozitívne a nenechajme sa znechutiť malým, či väčším neúspechom. A všetkým Vám, ktorí sa o to pokúšate, želim veľa, veľa zdaru!

Zo zasadnutia OZ

Riadne pracovné zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 23.4.2004 v zasadačke obecného úradu. Zasadnutie otvoril a viedol starosta obce Dušan Lauko. Ako prvý bod obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie oznámenie poslanca OZ Ing. Jána Belku, že využíva svoje právo vyplývajúce z § 25, ods. 2. pís. c/ zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a vzdáva sa mandátu

poslanca OZ v Liptovskej Štiavnici. Starosta oznámil poslancom OZ, že prvým náhradníkom a novým poslancov sa stáva Ľuboš Zarevúcky, bytom Liptovská Štiavnica č. 299. Nový poslanec sa ujal svojej funkcie podpísaním sľubu poslanca OZ. V ďalšom bode starosta obce vysvetlil poslancom OZ situáciu v školstve. Obec pociťuje nedostatok finančných prostriedkov na prenesené originálne kompetencie, t.j. rozpočet na školský klub detí - dotácia

zo štátu 102 000,- Sk, skutočná potreba 200 000,- Sk. Podobne školská jedáleň 62 000,- Sk dotácia zo štátu, skutočná potreba na rok 200 000,- Sk. Obec vyvolala rozporovacie konanie prostredníctvom Krajského školského úradu v Žiline. Do dnešného dňa obec nedostala žiadnu odpoveď o navýšení finančných prostriedkov. Jedno z riešení poslanci OZ navrhli zmenu ceny za stravnú jednotku v škol-

Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 1

skej jedálni pri ZŠ v Liptovskej Štiavnici s účinnosťou od 1.5.2004 nasledovne:

1. deti z 23 Sk na 28 Sk, z čoho je 5 Sk réžia,
2. zamestnanci ZŠ z 25 Sk na 30 Sk, z čoho je 5 Sk réžia,
3. stravníci z obce zo 45 Sk na 48 Sk, z čoho je 23 Sk réžia,
4. cudzí stravníci z 55 Sk na 58 Sk, z čoho je 33 Sk réžia,
5. zamestnanci dôchodcovia z 30 Sk na 35 Sk, z čoho je 10 Sk réžia.

Starosta obce predložil poslancom OZ došlé ponuky na zhotovenie kríža na miestnom cintoríne:

1. firma Hariň s.r.o. z Ružomberka
2. Kamenárstvo, Igor Marton, Likavka

Firma Hariň ponuka 151 802 Sk bez domontáže starého kríža. Firma Marton ponuka sivý kameň 140 000 Sk, čierny kameň 220 000 Sk. Poslanci OZ rozhodli, že starosta obce a zástupca Ing. Poprac navštívia firmu Hariň v Ružomberku a dohodnú farbu a druh použitého kameňa podľa dodanej makety. Maketu kríža vystaví Peter Omasta vo svojom obchode a zistí názory ľudí. Poslanci OZ rozhodli a schválili firmu Hariň, ktorá predmetnú stavbu zrealizuje. Prvá verejná zbierka sa konala dňa 16.5.2004 a vyzbieralo sa 62 000 Sk, ktoré sú uložené na samostatnom účte VUB Ružomberok.

V bode rôzne starosta obce informoval poslancov OZ o:

- IBV Jána Belku ml., bytom Lipt. Štiavnica 238 - prezentoval vlastník nehnuteľnosti v spolupráci s Ing. Igorom Kleinom, ktorí podali návrh na uznesenie, aby parc. KN č. 808/61 vlastník využil na IBV - 15

rodinných domov, miestna komunikácia a inžinierske siete. Ďalej Ján Belko žiadala súhlas na vyhotovenie zámennej zmluvy medzi obcou Lipt. Štiavnica a Jánom Belkom ml. bytom Lipt. Štiavnica 238 na zámenu miestnej komunikácie potrebnej k predmetnej IBV s pozemkom Jána Belku.

- IBV lokalita Kľučiny - bol podaný návrh na vydanie súhlasného stanoviska k vydaniu územného konania.

- Bol predložený návrh na vytvorenie stavebného pozemku na parc. PKN 689/1 ku ktorému bude viesť prístupová komunikácia (lokalita Močiar).

- Ďalej bola prerokovaná žiadosť Ing. Emila Kačalku, bytom Lipt. Štiavnica 325 na výstavbu individuálnej prístupovej cesty, ktorá bude odbočkou z obecnej komunikácie PKN 991 a pôde súbežne parc. PKN 808/19 vlastníci, ktorej s výstavbou súhlasia. Poslanci predmetný návrh prejednali a schválili.

- Bola prerokovaná žiadosť manželov Kmeťovcov, bytom Lipt. Štiavnica 18 na poskytnutie súhlasu, aby mohli využívať a do budúcnosti odkúpiť parc. PKN 658/513 - neznámych vlastníkov, ktorá sa nachádza za miestnou bytovkou na záhradkárskych a rekreačných účely. O danom súhlase bolo informované PD Ludrová a SPF v Lipt. Mikuláši. Poslanci žiadosť schválili.

- Starosta obce informoval poslancov OZ, že zánikom Okresného úradu v Ružomberku, Odbor školstva a telesnej výchovy preberá správu obec. Po prejednaní medzi jednotlivými obcami a mestom Ružomberok bol podaný návrh na vytvorenie spoločného školského úradu pri Mestskom úrade v Ružomberku. Starosta

predložil návrh na vstup obce Lipt. Štiavnica do tohto úradu, s čím poslanci OZ súhlasili.

- Prejednaná žiadosť majiteľa firmy PNEUCENTRUM Pavla Kajúcha na schválenie otváracích hodín.

- Vydanie súhlasu na umiestnenie informačnej tabule firmy Pneucentrum pri objekte firmy.

Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie p. Oto Ondrejka, uznesenie bolo jednohlasne schválené.

Ďalšie mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva sa konalo dňa 20.5.2004 v zasedačke obecného úradu. Jedným z najdôležitejších bodov bolo prejednanie problematiky minerálneho vrtu nachádzajúceho sa na pozemku p. Blaženy Raganovej. K tejto problematike bol pozvaný syn p. Raganovej Viliam Ragan. Starosta obce odovzdal slovo p. V. Raganovi, aby prezentoval svoju požiadavku. P. Ragan oboznámil poslancov, že vydaná licencia sa zo zákona dá odvolať z dôvodu, že predmetná firma nespĺnila základnú podmienku a to je postavenie plniarne do konca roku 1998. Menovaný predložil žiadosť MZ SR na odobratie licencie pre firmu AQUA a súbežne predložil žiadosť MZ SR, aby licencia bolo pridelená jemu, ako vlastníkovi pozemku. Požiadaval poslancov OZ aby do zrušenia rozhodnutia nevydávalo žiadne stanoviská. V ďalšom bode poslanci prejednali žiadosť p. Šidu o umiestnenie novového stánku na parc. KN 686, ktorá je jeho vlastníctvom. Poslanci žiadosť schválili.

- IBV ponad ihrisko, cesta ponad ihrisko sa začne budovať tým, že obec zabezpečí

odhrnutie ornice a miestnu komunikáciu vysype makadamom a začne s postupným vykupovaním pozemkov pod miestnu komunikáciu.

- IBV majiteľa Jána Belku - predložené 4 alternatívy, o najvýhodnejšej sa rozhodne v najbližších dňoch.

- IBV Kľučiny - investor získal všetky stanoviská potrebné k umiestneniu stavby, okrem súhlasného stanoviska SVS, a.s. Ružomberok, ktoré nebolo vydané pre nedostatok vody v obci. Preto SVS navrhuje združiť prostriedky na prepojenie vodovodného potrubia medzi obcou Štiavnička a obcou Lipt. Štiavnica (zdroj Lipt. Revúce). Obec Lipt. Štiavnica by zaplatila z celkových nákladov, ktoré sú 3 mil. Sk, čiastku za potrubie cca 200 000 Sk. Realizáciou tejto stavby v prípade nedostatku vody by sme našu obec zásobovali týmto prepojom. Poslanci OZ navrhli starostovi obce, aby jednal s investorom o nižšom finančnom prostriedku z obce.

- Poslanci zobrali na vedomie dohodu o spolupráci medzi obcou Lipt. Štiavnica a firmou LOSS Ružomberok, účelom ktorej je úprava vzájomných vzťahov a povinností pri IBV Kľučiny.

- Starosta obce predložil návrh na preloženie miestnej komunikácie Nová ulica pred rodinným domom súp. číslo 371 Vladimíra Kováčika - zemné úpravy a navezenie makadamu. Menovaný zatiaľ využíval ako prístupovú komunikáciu k svojmu rodinnému domu parcelu svojho suseda Róberta Pavelku, ktorý sa ide v súčasnej dobe oplotiť. Poslanci s predbežným návrhom súhlasili.

Pozemkové úpravy v obci

Dušan Lauko

V súčasnosti čoraz viac počúvame z médií, že vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie začne scelenie územia jednotlivých katastrov. Po prieskume vykonanom OÚ - PPLH aj naši občania súhlasili s vykonaním (53%) scelovania pozemkov (komasácia). Komasácia začala dňom

20.6.2004, kedy sa uskutoční prvé zhromaždenie účastníkov. Keď píšeme tieto riadky nepoznáme reakciu jednotlivých vlastníkov. Jednu vec ako starosta musím povedať, že komasácia by mala priniesť úspech v tom, že niektorí vlastníci, ktorí v súčasnosti vlastnia podiely aj v 30-tich pozemkoch, by mali po komasácii mať vlastníctvo v dvoch prí-

padne troch parceliach. Tým by boli poriešené mnohokrát aj právne problémy. Viem, že komasácia prinesie aj nemalé problémy hlavne v tom, kto a kde, na ktorom mieste má dostať scelený pozemok. Verím však, že sa jednotliví vlastníci dokážu medzi sebou dohodnúť a komasácia v obci úspešne prebehne. V opačnom prípade sa môže stať aj to, že celá

komasácia bude neúspešná a vtedy zostanú nehnuteľnosti v pôvodnom stave, čo ale daný problém nerieši. Napríklad len v lokalite Močiar je vedených viac ako 400 vlastníkov. Niektorí vlastnia menej ako 1 m². Na záver už len prosba - buďme k sebe tolerantní.

Motorkári v obci

Dušan Lauko

V poslednej dobe čoraz viac počúvam sťažnosti na motorkárov, ktorí svojim správaním ohrozujú seba, iných ale aj majetok iných. Mnohokrát sa jedná o chlapcov, ktorí nemajú ani 18 rokov, ani vodičský preukaz. Mnohí využívajú na svoje kaskadérske kúsky miestne komunikácie, na ktorých ohrozujú ostatných spoluobča-

nov. Situácia sa dostala do štádia, kedy nielen naši motorkári začali poškodzovať elektrické oplôtky, ktoré slúžia na pasenie dobytku bez pastiera. Pri poškodení týchto oplôtkov dochádza k tomu, že dobytok vniká na súkromné pozemky a ničí úrodu. Pri čítaní týchto riadkov by sa mali zamyslieť motorkári, poprípade ich rodičia, keby na ich vlastníctvo niekto cudzí siahol. Určite by

neboli spokojní. Preto aj obec v spolupráci s PD vyzvala PO PZ SR v Lipt. Teplej o pomoc pri riešení tohto problému. Daný problém je v mnohých prípadoch neriešiteľný aj pre samotnú políciu. Chlapci majú silné stroje, málo ktorí má evidenčné číslo, a aj v prípade prenasledovania vedú uniknúť uličkou, kde sa policajné auto nedostane. Preto ako starosta kladiem otázku - ako ďalej,

kto sú títo ľudia, veď nakoniec všetci ich dobre poznáme až na výnimky z Ludrovej a Lipt. Sliachov. Skúsme aj my osobným dohovorom motorkárov presvedčiť, že sa môžu vozit tak, aby neohrozovali ostatných ľudí a ani ich majetok. Za pochopenie ďakujem.

Výsledky volieb do Európskeho parlamentu v obci Liptovská Štiavnica

Celkový počet osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov

654

Počet voličov, ktorým boli vydané obálky

130

Počet odovzdaných obálok

130

Počet platných odovzdaných hlasov spolu

127

Účasť

19.41%

12. SMER (tretia cesta)

23

13. Ludová strana - Hnutie za demokratické Slovensko

17

14. Kresťanskodemokratické hnutie

44

15. Koalícia Hnutie za demokraciu, Ludová únia

2

16. Občianska konzervatívna strana

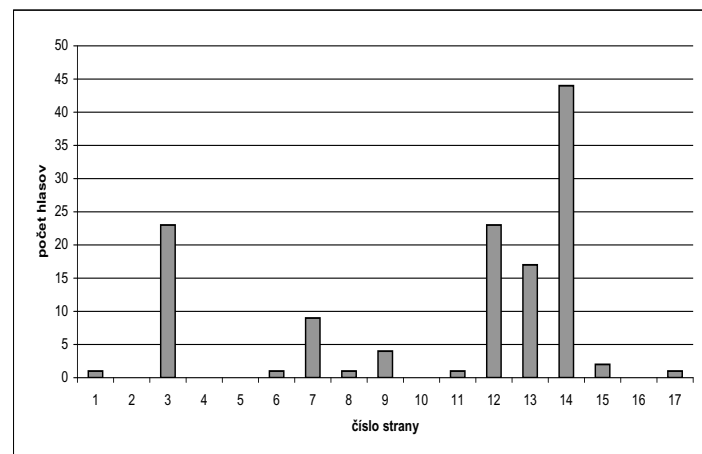
-

17. Rómske kresťanské demokratické hnutie v Slovenskej republike

1

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

1. Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	1
2. Aliancia nového občana	-
3. Slovenská demokratická a kresťanská únia	23
4. Maďarská federalistická strana	-
5. Živnostenská strana Slovenskej republiky	-
6. Demokratická únia Slovenska	1
7. Komunistická strana Slovenska	9
8. Slobodné fórum	1
9. Koalícia Slovenská národná strana, Prvá Slovenská národná strana	4
10. Slovenská ľudová strana	-
11. AKTÍVNE ŽENY - OS Slovenska	1

SZZ - Liptovská Štiavnica

Vladimír Prokop

V našej obci sa nachádza veľa zelene, nie len podľa ľudí, ktorí sa k nám dostanú náhodou, ale aj podľa nás Štiavničanov, ktorí tu žijeme. Dominantu tvoria pekne urastené staré lipy, ktoré keby vedeli rozprávať, tak by nám toho veľa povedali za ten čas čo tu rastú. Druhá časť je úžitková a tvoria ju ovocné stromy, ktoré sa v našej obci nachádzajú v početnom množstve.

Základnú skladbu tvoria jablone, ktoré sa u nás pestujú najviac - počnúc divými plámkami, cez štepence rastúce ako vysokokmeň, polokmeň a štvrtkmeň, až po najnovšie vyšľachtené podpníky - nízkokmene, označené M9. Tento druh sa u nás vyskytuje v najširšom zastúpení a taktiež na týchto podpníkoch je možné vidieť nekricovú rakovinu (zaschnutie a následné opadávanie kôry). Do našich podmienok by boli vhodnejšie podpníky M 27 alebo M 106, pretože odolávajú intenzívnym zimným mrazom. Pri pestovaní na nízkokmeňoch sú tieto prednosti: strom nabieha veľmi rýchlo do rodivosti, má veľké vyfarbené ovocie, agrotechnika je prístupná od detí až po najstarších spoluobčanov. Nevýhodou je kratšia životnosť

(15 - 20 rokov) ovplyvnená kondíciou stromu a prísunom hnojív.

Ďalšiu skupinu tvorí menej pestované ovocné stromy a síce hrušky, čo však môže byť len na škodu pestovateľov, pretože ako uznáte niet nad vychýrené maslovky jesenné - Konferencie prípadne niektoré zimné odrody.

V hojnom zastúpení sa pestujú kôstkoviny: bystrické slivky, biele slivky, ringloty červené a zelené a aj krajové slivky, ktoré sa množia odkopkami.

Tiež sa tu pestujú čerešne. V Štiavnici by ste určite našli aj staré a pekne urastené čerešne, ale poväčšine sú nasadené mladšie vyselektované stromy a majú zakódovaný menší vzrast a bohatú rodivosť. V našich záhradách a dvoroch sa kde-tu objavujú aj višne, najčastejšie morela neskorá. Nájdu sa aj odvážlivci, ktorí skúšajú pestovať broskyne. Tu by som odporučil pestovať odrody Flemingo, Luna, Redhaveu, tieto druhy by sa totižto mali adaptovať aj v našich drsnejších podmienkach. Ak im to uľahčíme polohou a výživou pričom broskyniam sa darí na hlinitopiečitých pôdach. Pomerne dosť rozšírené sú aj marhule - vhodnejšie sú mrazuvzdorné odrody Veharda, Vegama a Vesprima, zároveň

tieto druhy sú samoopelivé a dobre zarodia.

V mesiaci máj nás príroda potešuje najrôznejšími farbami prebúdajúcej sa prírody, navôkol kvitnúcimi kvetmi, stromami a zelenajúcou sa čerstvou trávčkou. Z pestrej palety farieb určite prevláda biela a ružovkastá, do ktorých sa zaodievajú všetky kvitnúce stromy. Bohato zakvitnuté stromy sú tak predzvesťou úrodného roku.

Z činnosti zväzu:

Dňa 28.4.04 som bol pozvaný miestnou školou na prednášanie kurzu o štepení. Žiaci 3. a 4. ročníka tak mali možnosť v priestoroch školského dvora oboznámiť sa zo štepárskym náradím ako aj rozpoznať vrúbce rôznych ovocných stromkov. Za spoločnej asistencie sa nám takto podarilo preštepíť divú višňu na čerešňu. Radosť detí bola o to väčšia, pretože každý sa mohol na tomto "zázraku" podieľať drobnou prácou. Po ukončení boli deti veľmi spokojné z nových skúseností a dúfam, že aj prostredníctvom tohto kurzu si vytvoria pozitívny vzťah ku prírode a ovocinárstvu.

Na poslednej schôdzi 30.4.2004 SZZ v Lipt. Štiavnici sme previedli náučný kurz štepenia ovocných stromov. Za mojej

asistencie si tak mohli prakticky vyskúšať všetci štepenie do vykovaných divých čerešní a slivky. Zaštepene stromky si mohli štepárky odnieť domov.

Dňa 8.5.04 sa uskutočnila brigáda na otočke autobusu. Členky SZZ naaranžovali a zveladili skalku vypestovanými trvankami. Pri tejto príležitosti sa chcem poďakovať pani M. Makovickej, E. Tkáčikovej a A. Ondrejčkovej, ktoré obetovali časť svojho voľného času na skrášlenie stredú obce.

Posledný príspevok je zameraný na pomoc našim členom, nakoľko sme mali doručené vrúbce jabloní 9 odrôd z poľnohosp. družstva Čachtice, ktoré sme si na členskej schôdzi rozdali. kto ma oslovil, tomu som bol jablone preštepíť. Ešte pred touto akciou som bol s tajomníkom pánom M. Hrabušom vykonať u niektorých členov presvetľovancí a opravný rez ovocných stromov.

Na záver by som chcel povzbudiť všetkých pestovateľov, aby sa z láskou starali po celý rok o ovocné stromy a oni sa Vám v jeseni odvdčia bohatou úrodou ovocia. To môžete v októbri vystaviť na ovocinárskej súťaži a práve ono môže byť šampiónom. ■

Jún mesiac poľovníctva a ochrany prírody

členovia PZ SALATÍN

Mesiac poľovníctva a ochrany prírody - aj také označenie má jún. Jeho základnou úlohou je vytvárať kladný vzťah ľudí k prírode nielen u dospelých, ale hlavne u mládeže. Má nezastupiteľné miesto pri ochrane životného prostredia. Pripomeňme si, že práve teraz

je obdobie, keď prichádza na svet nové potomstvo väčšiny z druhov u nás žijúcich zvierat a preto sú oveľa citlivejšie na prítomnosť človeka.

Slnko a pekné počasie láka ľudí do prírody, škoda len, že sa v nej všetci nesprávajú šetrne a ohľaduplne. Bolo by dobré zamyslieť sa nad tým, že aj člo-

vek je jej súčasťou a uvedomiť si, k čomu to zaväzuje.

Predovšetkým v tomto období by sme sa mali snažiť, aby zver mala pokoj pri hniezdení, rodení. Nemali by sme ju rušiť hlučným správaním sa. Neznečisťujme životné prostredie odpadkami. Príroda sa dokáže odvdčať tým, že nám poskytne dostatok pokoja a možnosti

načerpať pozitívnej energie, ktoré v tomto pretechnizovanom svete všetci potrebujeme a aj vyhľadávame.

Podporte našu snahu, aby sme pre budúce generácie zachovali naše poľovné revíry aspoň v takom stave, v akom sú v súčasnosti. ■

Kritizovali Vás?

Ladislav Slanica

Už vás niekto kritizoval vážení? Určite! Možno je to celkom zbytočná otázka. Čo vás po nejakej kritike ako prvé napadlo bolo, že ste autora kritiky, pokiaľ bol známy, zaradili, pokiaľ ide o meno, do skupiny domácich zvierat. Medzi tie, čo chováme na dvore, alebo nebudaj aj, v maštali. Tie reakcie bývajú obyčajne podobné, alebo rovnaké. Zlost na autora kritiky je obyčajne väčšia, ak sa podarilo kritikovi, čo len trocha, uviesť nejakú pravdu, či polopravdu. Vtedy sa aj v kritizovanom jedincovi prihlásia pochybnosti, či kritik má pravdu, či je jeho kritika opodstatnená, alebo je lepšie na všetko zabudnúť, myslieť si svoje a podobnú kritiku, ktorých je v našom živote určite veľa, odložiť stranou.

Rozumné je však v každom prípade položiť si otázku a hľadať na ňu aj odpoveď. Čo chcel vlastne kritik dosiahnuť. Chcel vám nebudaj pomôcť? Chcel sa len predviesť? Chcel sa len zviditeľniť, aby všetci okolo vedeli

a poznali, že aj on je tu?! Že aj on veci rozumie a on, na mieste autora, by konal úplne inakšie a podľa neho - dokonca lepšie? Nebolo by potrebné zamyslieť sa nad tým, či kritik nemal v úmysle len autora raníť jemu dostupným spôsobom, ako sa hovorí "vyliat si na ňom zlost", keď už na inšie spôsoby nemá, lebo mu to nebolo dané?

Najjednoduchšie je bez hnevu a zbytočných emócií, zaoberať sa myšlienkou, či kritika je ako celok, vôbec oprávnená, či je to nie len pokus, či snaha svojim spôsobom - prepáčte za výraz - zasmradiť a spochybníť spôsoby a konanie kritizovaného autora a pokiaľ je možné ho v očiach ostatných čo najviac ponížiť.

No v každom prípade, napriek všetkému, je potrebné sa nad obsahom kritiky ako takej zamyslieť, prehodnotiť ju a podľa toho, či je, alebo nie je oprávnená, konať. Pokiaľ je oprávnená, tak sa snažiť kritizované nedostatky napraviť, odstrániť ich z našej práce, a čo je vari najdôležitejšie, zbytočne o nich nehovoriť. Ako sa hovo-

rí, vec zbytočne nerozmazávať!

Na riešenie rôznych problémov a životných situácií máme každý z nás určitý spôsob. Ak niekto nerieši úlohu ako problém daný do jeho náplne práce, či kompetencie podľa našich predstáv, to ešte neznamená, že to robí zle! Ba dokonca, že veci škodí! Veď nikto z nás nemá patent na rozum! Každý z nás môže v rozhodovaní chybiť, lebo každé riešenie má alternatívy. Prečo by niektorá iná alternatíva, ako tá, čo ja vidím a uznávam ako najlepšiu, nemohla byť tiež dobrá, ba dokonca aj lepšia?

Kritik, ten obyčajne vychádza, ako sa povie, zo svojho poznania na určitý problém. To znamená, že od jeho poznania, od jeho vedomostí o problematike, ku ktorej sa odvážil vyjadriť a dokonca kritickou formou, závisí aj opodstatnenosť kritiky. Je nenormálne, ak si niekto osobuje oprávnenosť kritizovať veci, len preto, že jeho videnie a poznatky sú také, alebo onaké a preto s riešením nesúhlasí a doporučuje niečo úplne iné.

Mať svoj názor, to nikomu nikto nebránil a brániť nemôže. Ak ale niekto kritizuje len preto, že hľadá spôsob, ako toho druhého, povedzme že autora, či už konania, článku a podobne kritizuje len preto, aby použil kritiku ako jeden z najúčinnějších spôsobov na manipulovanie, ba čo horšie, na umlčanie odporcu, tak s takouto kritikou súhlasí nemožno. Ba naopak! Takáto kritika je svojím spôsobom v spoločnosti škodlivá! Posudzujeme preto aj kritiku z tohto hľadiska. Tak ako kritika nemusí byť za každých okolností vec špinavá a zlomyseľná, Tak na druhej strane, nemusí byť vždy šlachetná, taká, ktorá má snahu na nedostatky v práci poukázať a nič viac! Vieme, že ku kritike sa uchylujú hlavné tí, ktorým sa v živote nepodarilo nič dobré, nič prospešné vykonať. Tak si aspoň pokritizujú. Sú presvedčení, že na to majú! A čo je tiež dôležité, veď ich to nič nestojí!

Preto - učme sa aj kritizovať!

Návštevníci

Dušan Dír

V predchádzajúcom čísle nášho časopisu sme písali o "návštevníkovi" zo dňa 9.1.2004. Nešlo však o mladého kuvika ako sme sa domnievali, ale, ako nás miestni poľovníci upozornili, bol to Myšiak ušatý. Za omyl sa ospravedľujeme.

V apríli sme mali v obci ďalšieho okridleného návštevníka - bociana. Od piatku 16.4. do nedele 18.4.2004 sa pokúšal vystavať si hniezdo na vrchole starého jaseňa pri budove jednoty a miestneho pohostinstva. Pokusy prichytiť a upevniť prinesené vetvičky sa mu nedarili - tieto väčšinou

padali na zem. Svoje snaženie ukončil 18.4.2004 v dopoludňajších hodinách a odletel.

Keďže k takejto zaujímavej skutočnosti došlo tento rok, stálo by zrejme za to, napomôcť okolnostiam, aby prípadná návšteva bocianov napríklad o rok, priniesla zo sebou obsadené bocianie hniezdo v našej obci...

Niekoľko skutočností o bocianoch:

Podľa informácií Spoločnosti na ochranu vtáctva na Slovensku (www.sovs.sk) je v súčasnosti registrovaných okolo 1 785 hniezdnych stavieb (hniezda, ktoré si postavili bociany aj hniezdne podložky,

ktoré postavili ľudia). Bociany u nás každoročne obsadia asi 1 350 hniezd. V roku 2001 bolo zaznamenané hniezdenie bocianov v 948 obciach. Pred päťdesiatimi rokmi bociany hniezdili prevažne na strechách (50,6 %), komínoch (29,3 %) a stromoch (13,4 %). Dnes je 52 % hniezd postave-

ných na umelých hniezdnych podložkách, 23,3 % na stĺpoch elektrického vedenia, 16,8 % na komínoch, 5,6 % na iných miestach (strecha domu, veža kostola, hydroglóbus, stožiar, silo, poľovnícky posed, múr zrúcaniny) a len 1,5 % hniezd (obsadených 22) stojí na stromoch.

IV. ročník výstupu na SALATÍN

Mária Grafová

Je sobota 26. júna, ráno pár minút pred siedmou a pred kostolom v Liptovskej Štiavnici sa schádzajú prví účastníci IV. ročníka výstupu na Salatín. Presne o siedmej štartuje Avia naložená tridsiatimi turistami a odváža ich pod Jagerku. Medzitým pred kostol dochádzajú ďalší záujemcovia o výstup. Avia sa vracia a aj týchto posúva ku poľovníckej chate. O ôsmej vyráža 59 nadšencov na náročnú štvorhodinovú túru aby opäť zdolali do výšky 1630m týčiaci sa Salatín. Medzi účastníkmi prevažovala mládež z L. Štiavnice, ale nechýbali ani Ružomberčania, Štiavničania a príbuzní z Považskej Bystrice.

Celú trasu sme nakoniec aj s prestávkami zvládli za tri a pol hodiny a to aj vďaka spoľahlivým vodcom, členom Poľovníckeho združenia Salatín Luboša Omastu ml. a Rasta Ondrejku. Keď bolo najhoršie pomohli vtipy Tonka Slanicaya otca myšlienky organizovať výstup na Salatín. Na vrchole sme si zaspievali slovenskú hymnu, všetci sa podpísali do knihy, pojedli, popili a vydali sa na spiatočnú cestu. Tá nebola o nič jednoduchšia najmä vďaka terénu rozmočenému po piatkovom daždi a tak sa čoskoro začali ozývať kolená tých skôr narodených. Nečudo že sa už všetci tešili na guláš, ktorý v Snehovej jame pripravovali poľovníci. Pri ňom bol čas na oddych, ktorý som využila a spýtala sa niektorých zúčastnených na ich dojmy.

Pán Vojtech K.z Ružomber-

ka, najstarší účastník tohtoročného výstupu (63 rokov): "Z celej akcie mám nesmierne dobrý dojem. Bol dobrý čas, nebolo ani horúco, ani nepršalo. Veľmi dobrý bol aj kolektív, ktorý sa na dnešnom výstupe zišiel na čele so starostom obce, u ktorého si vážim záujem a starostlivosť o ľudí, ktorý sa počas zostupu dostali do problémov. Počas túry som s ním pohovoril a navrhol som mu, aby sa obec pokúsila o získanie prostriedkov na rozvoj turistiky z EUROFONDOV. Teším sa a na budúci ročník, určite prídem."

Jana P. z L.Štiavnice : "Veľmi sa mi páčilo, bol to už môj tretí výstup na Salatín. Hore sa mi tentoraz išlo oveľa ľahšie, dolu to bolo fajn. Som rada, že som sa prekonala. Guláš bol veľmi dobrý - mňam. Som perfektne unavená."

Michaela O. z P. Bystrice (13 rokov): "Bol to môj vôbec prvý výstup. Dalo sa to zvládnuť. Páčili sa mi výhľady na okolitú krajinu."

Andrej O. z L. Štiavnice: "Na Salatín som išiel prvýkrát, hore sa mi šliapalo dobre, horšie to bolo dolu, keď ma pobolievalo udreté koleno. Nádherné boli najmä výhľady do širokého okolia."

Za rodinu Viliama M. sa vyjadrila jeho manželka: "Výstup sa nám veľmi páčil, boli s nami aj naše dve mladšie dcéry, ktoré ho tiež zvládli bez problémov. Pri zostupe sa ozvalo manželovo koleno, ale nakoniec sme všetci šťastne dorazili dolu. Zaujal ma terén, ktorý bol rozmanitý po celej trase. Striedali sa skaly, voda,

trávnatý povrch, les."

Majka M., najmladšia účastníčka (9 rokov): "Aký som mala dojem? Dobrý. Určite prídem aj nabudúce."

Naši vodcovia konštatovali, že tohtoročný výstup mal vysoké tempo (tak preto som nevládala), účastníci boli disciplinovaní, vyšlo nám počasie.

Na záver dajme slovo hlave obce pánovi starostovi Dušanovi Laukovi: "Keď mám hodnotiť tohtoročný výstup, môžem povedať, že môžeme byť spokojní s počtom účast-

níkov, ktorý mohol byť ešte vyšší, nebyť včerajšieho daždivého dňa. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí nelenili a prišli a tiež členom Poľovníckeho združenia Salatín, pod vedením A.Slanicaya ktorý sa o nás vzorne postaral. Výborné pivo zabezpečil poslanec obecného zastupiteľstva E. Zarevúcky. Na budúci rok nás čaká 5. ročník výstupu, pri tejto príležitosti chystáme pre každého účastníka pamätný odznak, srdečne vás naň pozývam."

■

Jánska vatra

Dňa 26.6.2004 o 21:15 vsplanula na Vrchhore tradičná Jánska vatra. Dobre postavená 2,5 m vysoká pagoda dlho odolávala ohňu, ale

krátko po pol jedenástej sa začala boriť. Zábava a spev ľudí okolo ohňa však vydržala až do druhého dňa...

Školský výlet

Mária Grafová

Ani jedna škola či trieda si nenechá ujsť koncoročný výlet, ktorý je akosi odmenou za celoročné úsilie žiakov, učiteľov ale aj starostlivých rodičov. Naša škola nie je v tomto smere žiadnou výnimkou. Každý rok sa pokúšame zaviesť žiakov na zaujímavé miesta našej krásnej vlasti. Na konci tohto školského roku sme sa rozhodli náš výletný pobyt predĺžiť na dva dni. PRVÝ DEŇ - pondelok 28.6.2004. Z Liptovskej Štiavnice štartujeme o šiestej. Okolo desiatej sme v Komárne - meste s bohatou históriou, krásnymi pamiatkami, množstvom zelene a novodobou atrakciou - Nádvorím Európa. S jeho výstavbou sa začalo len v roku 1999. Jednotlivé stavby tohto námestia predstavujú v štylizovanej forme znaky staviteľstva 45 európskych krajín napr. Nemecka, Fínska, Grónska, Švédska, Vatikánu, Ruska... Je krásne farebne zladené a pôsobí ako bývalé stredoveké námestie.

Gabčíkovo - vodná nádrž bola našou druhou zastávkou. V prístave pod hrádzou sme sa nalodili na výletnú loď Ondava a vydali sa na zaujímavú, dvojhodinovú plavbu. Chvíľu dolu Dunajom a naspäť proti prúdu, aby sme sa dostali do

jednej z plavebných komôr, ktoré slúžia ako vodný výťah pre lode. Masívna brána sa za nami pomaly zatvorila, voda okolo lode sa zvirila a o necelých 15 minút sa celá loď, prekonajúc výškový rozdiel okolo

20m, dostala na úroveň hornej nádrže. Nasledovala krátka plavba po nádrži, opäť sme zakotvili v plavebnej komore a počkali kým hladina klesla na úroveň spodnej hladiny.

Bratislava - hlavné mesto Slovenska, nás privítala neskoropopoludní. Autobus nás zaviezol pred brány bratislavskej ZOO, kde od konca mája našli domov praveké príšery dinosauru v jedinečnom DinoPar-

ku. Kým sme sa k tejto atrakcii dostali, mohli sme obdivovať zaujímavých obyvateľov zoologickej záhrady, pochádzajúcich z rôznych kútov našej zemeguli. Pri vstupe do DinoParku nás vítal špeciálny druh dinosaura

- Fotosaurus. Do jeho obrovskej papule si mohli detskí návštevníci lahnúť a dať sa tak zvečniť fotografom. Potom už nasledovali Brachiosaurus, Stegosaurus, Triceratops, Velociraptor, Teranosaurus rex a iné ...saurusy v životnej veľkosti, s pohyblivými časťami tela a hrôzostrašným revom. Všetko zakomponované do autentického prostredia zanechalo najmä v deťoch

hlboký dojem. V ZOO sme sa zdržali dve hodiny, schyľovalo sa k večeru a začali sa ozývať naše žalúdky. Zašli sme teda do obchodného centra Polus, tam sme pokečovali, pozreli si obchody, pokochali sa značkovým tovarom aj cenami a unavení po celodennom putovaní dali sa odviezť na miesto ubytovania na Zlaté Piesky.

DRUHÝ DEŇ - utorok 29.6.2004. O deviatej nás na Hviezdoslavovom námestí pred Národným divadlom čakala pani sprievodkyňa, ktorá nás previedla starou Bratislavou. Ukázala nám najznámejšie historické pamiatky, o každej povedala niečo zaujímavé. Hoci sme sa prechádzali necelé dve hodiny, nohy nás poriadne rozboleli a tak na bratislavský Hrad sme sa vyviezli autobusom. Hrad vyzeral ako sa na Hrad patrí: veľkolepý, majestátny, upravený. Po jeho prehliadke nás už čakal posledný bod výletného programu - návšteva Devína. Zručanina hradu týčiaca sa na brehu nad ústím Moravy do Dunaja, pochádzajúca z 9. storočia patrí medzi naše národné kultúrne pamiatky. Tí, ktorým sa podarilo vystúpiť až hore mali krásny výhľad na rieku Moravu, Rakúsko a Devín.

Domov sme sa vracali plní dojmov a zážitkov.

A čo tí ostatní

Jana Džuková

Pre žiakov, ktorí sa z rôznych príčin nezúčastnili výletu, bol pripravený zaujímavý program na "domácej pôde". V pondelok sme sa v dobrej nálade vybrali cez Vrchhoru do L.Sliačov. Tam nás čakala výborná zmlinka, pozreli sme si miestny "amfiteáter" a v jeho potôčiku postavili niekoľko hrádzí. Vyšantení a spokojní sme sa vrátili domov.

V utorok sa nám od rána zbíhali slinky na grilované špeciality tety školníčky. Čas čakania sme si skrátili rôznymi súťažami. Skákali sme vo vreci, hádzali plechovkami, skákali cez švihadlo a zmerali si sily v behu. Každý dostal sladkú odmenu. Po súťažiach sme sa smelo pustili do grilovaných pochúťok. Deti boli spokojné a tým sa zmiernil smútok z toho, že nevideli naše hlavné mesto - Bratislavu. Možno nabudúce.

Ako spríjemniť deťom prázdniny

Iveta Čutková

Deťmi dlho očakávané prázdniny sú už pred dvermi a mnohí rodičia sú opäť nútení zamyslieť sa nad tým, ako tieto dni ich ratolesti prežijú.

Niektoré rodiny už možno dávnejšie majú naplánované pobyty v zahraničí, pri mori, alebo v niektorých rekreačných zariadeniach na Slovensku, ale mnohí nechávajú všetko na náhodu.

Nechcem povedať, že naša obec a jej okolie neponúka dostatok možností na oddych či vychádzky do prírody, ale mali by sme spoznávať i iné krásne miesta na Liptove, na Slovensku.

Nedávno som sa zúčastnila družobného stretnutia so základnou školou v Hlučine. Toto mestečko leží asi 15 km na západ od Ostravy. V Čechách je známe, že s obľubou navštevujú nové nepozna-

né miesta doma i v zahraničí. V rozhovore s týmito učiteľmi som si uvedomila, ako málo poznám našu krajinu.

More Slovensko nemá, ale máme priehradu, jaskyne, hrady, zámky, múzeá, skanzeny, minerálne pramene, kúpele, nížiny i veľhory a všade krásnu prírodu. Stačí si len vybrať.

V prílohe vám ponúkam prehľad niektorých hradov, zámkov, a kaštieľov, ktoré budú túto sezónu otvorené.

Budatínsky hrad

(s jedinou expozíciou drobtárstva na svete) vstupné - dospelí 30.- Sk / deti 15.- Sk / deti do 6 rokov - 0

Oravský hrad

(22.8. - akcia pre deti - Hľadanie pokladu) vstupné - dospelí 100.- Sk / deti 60.- Sk / deti do 6 rokov - 0

Bojnický zámok

vstupné - dospelí 130.- Sk / deti 70.- Sk /

Trenčiansky hrad

(7 - 8.8 - hradné slávnosti) vstupné - dospelí 50.- Sk / deti 25.- Sk /

Bratislavský hrad

vstupné - dospelí 60.-sk / deti 30.-sk /

Strečno

vstupné - dospelí 40.- Sk / deti 20.- Sk /

Likavský hrad

Vo veži bude umiestnená expozícia dejín hradu.

Červený kláštor

vstupné - dospelí 50.- Sk / deti 25.- Sk /

Kaštieľ modrý kameň

vstupné - dospelí 40.- Sk / deti 20.- Sk /

Kaštieľ sv. Anton (bývalý Antol)

vstupné - dospelí 80.- Sk / deti 40.- Sk /

Spišský hrad

(17.-18. 7 - Medzinárodný festival historických bojových umení) vstupné - dospelí 60.- Sk / deti 30.- Sk /

Betliarsky kaštieľ

vstupné - dospelí 70.- Sk / deti 30.- Sk /

Krásna hôrka

vstupné - dospelí 70.- Sk / deti 30.- Sk /

Vo viacerých mestách fungujú záujmové združenia, ktoré pripravujú na zámkoch aj zrúcaninách rôzne hry, súťaže a jarmoky. Peniaze, ktoré takto získajú, potom používajú na obnovu a konzerváciu ruín. Šťastnú cestu!

Hasičský deň

Jana Džuková

“Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán” - stará a známa pravda, s ktorou má už kde - kto svoju skúsenosť. My sme sa s ním stretli v tej “príjemnejšej podobe.” Dobrovoľný hasičský zbor v Ludrovej nás pozval na svoj “Hasičský deň.”

3. mája 2004 sme sa teda vybrali na cestu do Ludrovej. Už pri bráne futbalového ihriska nás vítala vôňa guľášu. Deti sa porozhliadli, spriatelili s novými kamarátmi a hneď aj začal futbalový zápas. V prestávke sme si vypočuli zaujímavé rozprávanie o sv. Floriánovi, o jeho živote a o tom, že je patrónom hasičov. Nasledovalo cvičenie a súťaž mladých hasičov. Všetci si počínali veľmi dobre. Po chutnom guľáši, ktorý nám okorenil výdatný dážd, sme

netrzeplivo čakali na posádku hasičov z Ružomberka, ktorá nám predviedla svoje umenie a zručnosť pri vyslobodzovaní posádky z horiaceho auta. Keďže všetko bolo výdatne zmáčané dažďom, problém bol iba v tom, že oheň, ktorý mali ukázkovo uhasiť, sa najprv nechcel rozhorieť. Svoje ukážky spestrili aj zaujímavými prípadmi z praxe, ktoré nie vždy končia šťastne.

Nakoniec prišli svoje ukázať aj psovodi so svojimi štvornohými pomocníkmi.

Toto vydarené podujatie sa deťom z našej školy páčilo. Naše poďakovanie patrí členom Dobrovoľného hasičského zboru v Ludrovej za pozvanie, výborný guľáš. Verím, že aj našich detí vyrastú dobrovoľní hasiči.

Moji milí!

Zdá sa mi, akoby to bolo len včera, keď som po prvý raz prišla do Vašej obce a ZŠ. Vtedy som nepomyslela, že sa tu zdržím tak dlho.

Čas, ktorý som tu prežila s mnohými dobrými ľuďmi, bol časom radosti ale aj strádania. No v živote to už tak chodí. Raz sviety slniečko, inokedy sa zamračí. Tieto slnečné i chmúrne dni sa mi s Vašou pomocou vždy podarilo zládať. Začínajú sa prázdniny, každý z vás ich prežije po svojom. Po skončení sa však všetci vrátite domov - sem do Liptovskej Štiavnice. Môj prípad to už nie je. Už nebudem otvárať nový školský rok.

Preto vám všetkým chcem poďakovať, hlavne rodičom a OcÚ, za roky prežité medzi Vami, za porozumenie i pomoc. Tiež sa chcem osprave-

dlniť všetkým tým, ktorým som nejakým spôsobom ublížila. Verím, že ste pochopili, že všetko to, čo som robila, robila som s tým najlepším úmyslom. VŽDY SOM MALA NA PAMÄTI DETI. Byť im nielen dobrou učiteľkou, vychovávateľkou, ale aj ddruhou matkou. Snažila som sa ich vtiahnuť do tajov a krás našej reči, hier s číslami, poznávať a chrániť našu domovinu, či prírodu. Byť osožným našej dedine, hlavne pri jej čistení pod heslom “Dedina škole, škola dedine,” naučiť sa vystupovať na verejnosti. Po dobre vykonanej práci vedieť oddychovať v detskom tábore..., naučiť sa plávať. Nuž za tie roky nebolo toho málo. ĎAKUJEM a do ďalších rokov Vám prajem veľa zdravia, lásky a vzájomnej tolerancie.

Elena Vlniešková

Environmentálna výchova - očami našich tretiačkov a štvrtákov

Elena Vlniešková

Už roky vedieme žiakov našej školy aj k uctievaniu si a láske k prírode. Dokonca máme na to vyčlenenú aj jednu hodinu v týždennom rozvrhu hodín. Keďže príroda a to čo sa s ňou deje je moja srdcová záležitosť, chcela som sa dozvedieť, či tieto hodiny zanechali stopu aj vo vedomí mojich žiakov. Tu sú niektoré ich vyznania:

Adka Mrvová 3.roč.

Na tejto hodine som mala rada vlastne všetko. Každá hodina bola niečím zaujímavá. Naučili sme sa ako sa máme v prírode správať, ako ju chrániť. Vieme, že z dreva sa vyrába papier, že podľa letokruhov určíme vek stromu, že okrem drevnej hmoty sa z niektorých stromov vyrábajú šampóny, vlasové vody či sirup. Každá hodina bola pre mňa niečím poučná ale aj zaujímavá.

Miloš Kostolný 3.roč.

Mám rád stromy. Rád sledujem jeho zmeny počas celého roka. Rozpoznám listnatý strom od ihličnatého. Sú užitočné tak pre ľudí ako aj pre vtáky. Veď sú ich domvom.

Martin Kubala 4.roč., Katka Ondrejková, Roman Kostolný 3.roč.

Páčilo sa nám, keď sme nesedeli v triede, ale sme išli von na vychádzku. Vždy za niečím iným, napríklad:

- ku krmelcu
- pozorovať stromy, kry, rúbanská, vývraty, lesné studničky
- čistiť prírodu od divokých skládok a iného odpadu, čistiť medokýš
- hľadať tabuľky chráneného územia, stromov
- pozorovať potok, jeho brehy, hmyz, kvety, močiar
- zisťovať znečisťovanie potoka od vrchu až nadol
- zisťovať kyslosť vody tečúcej, stojatej, dažďovej

Pri jesennom čistení hory sme nazbierali sedem vriec odpadu. A už je koniec roka. Pani učiteľka už od nás odchádza, mrzí nás to, lebo ju máme radi.

Stanko Debnár, Dávid Tkáčik 4.roč.

Najviac sa mi páčilo, keď sme sa starali o vtáčiky. Robili sme zo samých dobrôt vtáčie slalámy a potom sme ich rozvešovali po stromoch a plotoch. Urobili sme aj krmidlá a aj tie sme rozvešali po stromoch. Nebolo to jednodu-

ché, lebo bola zima. Jeden z nás vyliezol na strom a my sme mu búbky podávali. Nasypali sme im mak, vložky, vtáči zob.

Lubka Uhrinová 4.roč.

Environmentálna výchova ma baví preto, lebo sa tu učíme o prírode. Príroda je veľmi vzácna a krásna. Nemali by sme znečisťovať ovzdušie, potoky, pramene, les. Veď niektoré zvieratá a kvety sú na vyhynutie. Preto vytvárame chránené územia, aby sa tieto druhy zachovali. Poznáme ich podľa tabuliek napr: "CHRÁNENÉ ÚZEMIE NÍZKE TATRY"

Štvrtáci si už veľmi dobre uvedomujú čo našu Zem najviac ohrozuje, čo jej najviac škodí.

Filip Janiga

Našu Zem najviac ohrozujú výfukové plyny z dopravných prostriedkov, kyslé dažde, potom to tzv. freóny a horiace ropné veže. Moria najviac znečisťujú potápajúce sa ropné tankery.

Vsúčasnosti sa vyrábajú aj také plasty, ktoré sa môžu rozložiť. Sú v nich drobné čiastočky škrobu. Ich výroba je veľmi drahá a tak aj naďalej prevláda výroba plastov z ropy. Klasický

plast mikroorganizmy nie sú schopné rozložiť. Ľudi avšak na to nedbajú a naďalej nimi znečisťujú prírodu. Prírodu si musíme chrániť!

Jakub Jacko

Našu Zem ohrozujú kyslé dažde, ktoré znehodnocujú vodu, pôdu a živočíchy hynú. Dažďové pralesy sú ohrozené kvôli vyrubovaniu. Ozónové diery vznikajú pôsobením odpadových plynov ako sú napríklad freóny. Ozónová vrstva nás chráni pred škodlivým žiarením Slnka.

P.S. Ku koncu školského roka sme, v spolupráci členov Poľovníckeho združenia Salatín v Liptovskej Štiavnici, v rámci vychádzky do štiavnických dolín, uskutočnili ešte jednu očistu týchto krásnych zákutí. Ostali sme milo prekvapení, keď sme po celej trase nazbierali odpadkov sotva do pol vreca (v jeseni to bolo sedem vriec). O to viac nám v Snežnej jame chutili opečené špekačky, čaj a sladkosť od poľovníkov. Tí nám umožnili aj overiť si naše schopnosti pri srelbe z malorážky. Dobrú náladu nám vystupňovalo aj slniečko, ktoré konečne hrialo ako sa na túto časť roka patrí.

Deň otcov

Dnes Už nielen mamičky majú svoj sviatok, ale nezabúda sa ani na oteckov. Tretiu júnovú nedeľu 20. júna 2004, sme oslávili sviatok "Deň otcov". V minulosti sa tomuto sviatku nevenovalo toľko pozornosti, akoby si zaslúžil. Tento deň patrí otcom, starým otcom, skrátka všetkým mužom, ktorý deťom vytvárajú domov, dávajú im lásku a pocit bezpečia. Veď v dnešných časoch nie je vôbec ľahké vytvárať harmonický, láskavý a chápaný domov. Nezištná a obetavá otcovská láska, je tá pravá podoba lásky, ktorá nič nechce len dávať.

Všetkým otcom, starým otcom, krstným otcom prajeme ku "Dňu otcov" všetko najlepšie.

Mariana Domiterová

Výberové konanie

Štefan Belko

V zmysle zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve vypísala obec Liptovská Štiavnica výberové konanie na miesto riaditeľky základnej školy.

Výberové konanie sa uskutočnilo 15.6.2004 za účasti dvoch uchádzačiek: Márie Grafovej - súčasnej riaditeľky

a Mgr. Oľgy Stachovej z Dovalova. Výberové konanie prebehlo za rovnakých podmienok pre obidve uchádzačky.

Na odporúčanie Rady školy pri ZŠ Liptovská Štiavnica, ktorej predsedal Štefan Belko, bola do funkcie riaditeľky ZŠ navrhnutá Mária Grafová.

K novozvoleniu srdečne blahoželáme.

Nepreháňajme to s opaľovaním

Edita Haluzová

Blíži sa letné obdobie a s ním aj teplejšie dni s intenzívnejšími slnečnými lúčmi. Kabáty a svetre zameníme za ľahké blúzky, tričká a krátke nohavice, či sukne. Zrazu na svojej pokožke objavíte rôzne škvrny, bodky, šošovičky, pavúčky, ktoré počas zimy neboli také výrazné.

Pigmentové škvrny vznikajú zvýšeným ukladaním pigmentu-melanínu, ktorý produkuje kožné bunky melanocyty. Veľkosť škvŕn býva rôzna. Od celkom malých, až po veľké mapy. Ich intenzita ako aj počet, súvisí so slnečným žiarením, ktoré zvyšuje tvorbu pigmentu. Vlastné pigmentácie môžu byť rôzne-hormonálne zmeny v tehotenstve, užívanie niektorých liekov či hormonálnej antikoncepcie, kontakt kože s niektorými kozmetickými prípravkami, pargémami a ej

náslené vystavenie slnenému žiareniu. Je preto dôležité, aby sme si pokožku chránili pred intenzívnymi slnečnými lúčmi a dokonale si ju nastierali krémom či emulziou s vysokým ochranným faktorom. Ak ste to už so slnením predsa len prehnali, dôkladne si ju ošetríte napr. Panthenol sprayom, ktorý ochráni a lieči vašu pokožku. Je dôležité, aby ste svojmu organizmu zabezpečili dostatočný prísun Beta-karoténu. Je to silný antioxidant, ktorý sa v tele premieňa na vitamín A. Kontroluje rýchlosť akou sa obnovujú bunky pokožky a chráni ju pred škodlivými slnečnými lúčmi. Dobrými zdrojmi Beta-karoténu sú: mrkva, paradajky, petržlen, brokolica, špenát. Z ovocia zasa marhule, žltý melón, mango.

V súvislosti s nadmerným slnením a výskytom materských znamienok sa v po-

slendých rokoch často hovorí o rakovine kože. Materské znamienka, či iné pigmentové škvrny sa vyskytujú na koži takmer každého človeka.

Sú v podstate neškodné, niekedy sú však estetickým handycapom.

Čo si však máme všimnúť? Drobné, svetlé alebo tmavšie škvrny spočiatku ploché, sa môžu meniť na vyvýšenia typu šošovičky, alebo hrášku. Farba tmavne a objavujú sa aj hrubšie chlčky. U starších osôb nachádzame občas bradavičnaté útvary alebo iné nádorčeky akoby sediace na stopke. Za určitých okolností môže z niektorých znamienok vzniknúť zhubný nádor-malígný melanóm. Zvýšenú pozornosť by ste mali venovať väčším ako 1 cm, s nepravidelným a hrboľatým nerovnomerným sfarbením. Takéto útvary sa často tvoria aj v dospelosti na

menej obvyklých miestach - vo vlasoch na bruchu, chrbte, predkolením sedacích partiách. Sú rodiny, kde sa môžu takéto névy vyskytovať vo viacerých generáciách. V takýchto prípadoch je dôležitá včasná prevencia. Rozpoznanie a pravidelná kontrola u odborníka odhalí včas zmeny, ktoré vedú k premene na zhubný nádor.

Hlavne pre túto skupinu ľudí platí, že sa majú chrániť pred účinkami slnečného žiarenia. Asi všetci mladí ľudia túžia po krásnej bronzovej farbe svojej pokožky, no ani to nie je dôvod na to, aby nadmerne vystavovali svoju pokožku nadmernému slneniu. Dnešná "slnečná" kozmetika je bohatá na kvalitné samoopaľovacie výrobky, stačí si len vybrať. Tým však nechcem tvrdiť, že sa máme úplne vyhýbať pohybu na slnku. Veď aká by to bola dovolenka bez hrejivých slnečných lúčov.

Školský kaleidoskop

Zbierka halierikov

Slovenská mena sa po čase dočkala malej zmeny. Najdrobnejšie mince 10 a 20 halieriky majú byť do konca kalendárneho roka stiahnuté z obehu. Štiavnický obchodník pán Peter Omasta dostal podľa nás vynikajúci nápad, pomôcť Štiavničanom zbaviť sa ich a odovzdať halieriky do krabice od cukríkov v jeho obchode. Keď bola krabica plná doniesol ju do školy a odovzdal pani riaditeľke. Po výmene v banke sme za ne získali 1 018,- Sk, ktoré sme pridali do školskej pokladne a nakúpili za ne pekné knihy do žiackej knižnice.

Všetkým, ktorí prispeli svojou hrstkou halierikov srdečne ďakujeme.

Deň matiek

Ani tento rok sme nezabudli na naše najmilovanejšie mamičky, mamulienky, babičky a babulienky. Na druhú májovú nedeľu sme ich pozvali do štiavnickej kultúry, pozdravili ich pekným programom, odovzdali kvietky a vlastnoručne zhotovené darčeky. Nezabudli pridať sladký božtek na líčko, aby nám bolo odpustené, keď opäť niečo nechtiac vyvedieme.

Plavecký výcvik

Na prelome mesiacov máj a jún absolvovali naši tretiaci a štvrtiaci 10 dňový plavecký výcvik. Všetci sa naň veľmi tešili, ale keď prišlo na lámanie

chleba, či v tomto prípade skôr vody, nebolo veru všetkým do spevu. Pred vodičkou v bazéne mali riadny rešpekt. Väčšina však dokázala strach z vody prekonať aj vďaka výborným plavčíkom Peťovi a Marekovi. Po desiatich hodinách usilovného člapkania sa dokázali preplávať aj niekoľko dĺžok 25 metrového bazéna. Najzdatnejším plavcom bol Dávid Tkáčik, ktorého museli z vody vyhnať, inak by možno plával až dodnes.

Deň detí

MDD sme oslávili výletom do Ružomberka. Navštívili sme Galériu Ludovíta Fullu, pohrali sme sa vo vynovenom parčíku pred múzeom. Nechýbala ani tradičná návšteva cukrárne

a obľúbených hračkárskych obchodov.

A sú tu.....prázdniny!

Ani sme sa nenazdali a máme tu opäť koniec školského roka. Záverečné písomky, výmena učebníc, natieranie lavíc, netrpezlivé vyčkávanie koncoročnej odmeny - vysvedčenia. Ako pracovali naši žiaci? Myslím, že tak ako na všetkých školách. Zdatnejším a poctivejším sa darilo viac, ostatným menej. Našťastie tých prvých je na našej škole väčšina. Prváci sa preluskali na koniec abecedy, druháci zvládli základy násobilky, tretiaci sa potrápili s vybranými slovami a štvrtákomi dali zabrať slov-

Pokračovanie - s. 11

Liptovská Štiavnica v 5. lige

Peter Kmet'

Po vlnajšom postupe do I. triedy, vkročili naši futbalisti do súťaže s cieľom okupovať miesta v hornej polovici tabuľky a tak sa vyhnúť prípadnému boju o záchranu.

Tento cieľ sa nám naplnil už v 1. polovici súťaže, keď ako nováčik sme po jeseni boli na 1. mieste so 4-bodovým náskokom. Cez zimnú prestávku tak padlo rozhodnutie, pobiť sa o malý zázrak a postúpiť po roku znovu. Tentoraz do V. ligy. Tomuto zámeru sa podriadila aj zimná príprava. Trénovať sa začalo už 6. januára 2004 dvakrát do týždňa. Cez zimnú prípravu sa odohralo 9 prípravných zápasov s mužstvami z vyšších súťaží. Mužstvo

absolvovalo dve sústredenia - prvé kondičné v Ludrovej doline (chata p. Omastu) a druhé herné na Duchonke (okres Topoľčany).

Jarnú časť súťaže sme nezačali najlepšie. Po dvoch úvodných remízach mužstvo stratilo 4 body a hlavne psychickú pohodu. Nasledovalo nezabudnuteľné derby v Ludrovej. Po výhre 0:1 sa naši hráči vzbopili a v ďalších kolách už nenechali nič na náhodu. Postupne porazili najväčších prenasledovateľov - Lipt. Lúžnu a Švošov a potom už len kontrolovali postavenie v tabuľke, aby prišli do cieľa ako víťazné družstvo, ktoré bude v budúcej sezóne hrať V. ligu.

Historický postup sa podaril.

1	L. Štiavnica	25	18	5	2	63:28	59
2	Ludrová	25	15	3	7	62:38	48
3	Kvačany	25	15	5	6	45:24	47
4	Švošov	25	13	3	9	59:43	42
5	L. Lúžna	25	12	3	10	56:34	39
6	Likavka	25	11	4	10	41:41	37
7	Lúčky	25	8	8	9	30:37	32
8	Stankovany	25	10	2	13	30:40	32
9	Vlachy	25	9	4	12	40:53	31
10	V. Dubová	25	9	3	13	49:68	30
11	L. Sliache	25	9	2	14	41:38	29
12	Beňadiková	25	8	3	14	31:53	27
13	Bobrovec	25	7	4	14	31:57	25
14	Hubová	25	6	3	16	34:58	21

Školský kaleidoskop

Dokončenie - s. 10

né druhy. Keď sme to všetko zráтали, tak najlepšie sú na tom druháci s priemernou známkomou 1,47, nasledujú štvrtáci 2,22 a tretiaci 2,26 (v budúcom školskom roku majú čo zlepšovať). Pochvalu za celoročnú prácu a dosiahnuté výsledky si zaslúžili: z prvákov Šimon Pethö, z druhákov Kristián Cevár, z tretieho ročníka Adriana

Mrvová a Juraj Mušuta a zo štvrtákov Jakub Jacko, Filip Janiga a Zuzana Záhradníková.

Všetkým školákovi prajem krásne prázdniny plné bohatých zážitkov a slnečných dní.

Ešte jedna rozlúčka

Odchovala a odučila generácie Štiavničianov. Pani učiteľka

Elenka Vlniešková. Dlhé roky ráno čo ráno s úsmevom na tvári merala cestu z Ružomberka, aby si stala za katedru a celá sa rozdala tým, ktorí jej prirástli k srdcu - štiavnickým detvákovi. Poučala, chválila, hladkala, karhala...ich. Čas je však neúprosný bežec a po rokoch namáhavej práce nasleduje právo na zmiernenie tempa, odpočinok. Z miesta,

kde človek zapustil hlboké korene, sa ťažko odchádza. Tí ktorí ostávajú budú dlho s láskou spomínať na svoju obľúbenú učiteľku, priateľku, výbornú kolegyňu. Dvere našej školy Ti budú vždy otvorené, milá Elenka. Oddychuj a nezabudni občas medzi nás pribehnúť!

■

Tajnička - Slovenské porekadlo

	umrel	bielkovina v oblii	pooberaj	vyhotov	jeden anglicky	zoznam mien	Pomôcka: Juanita	vladár, sílák	hliník	malá konva	povzdych		konzervovacia dymom	privádza na svet	oblej horúcou vodou	mesto na východe Slovenska	
skrátka jedným							tvrdé pracuje divá					peňažný výnos rozum					
1. časť tajničky																	
vták								Dusík Malá Olina			kráľ s osl. ušami malé ucho						
Norbert domácky					plán Ekrom							taliánska býv. mena k niečomu					
podmienk. spojka			chorá, neb. líška 2. časť tajničky										3. časť tajničky	draslík obnovil, kraj.			
50 rímsky		spojka bola z olova		malú Kláriu dnešný deň								Bratislav. závody naliehavo				Pomôcka* Midas	
Pomôcka: krocán	Ondrej doma nahromad. do zásoby						ovčina, silný pach	dusík draslík kyslík				potomok KOAH					oválny výrastok
patrice Alinovi								kráľovská akadémia mesto na vých. Slov.			uhryzol mrle						
pracujem motykou						VKA skr. oproti				Čechy a patrí Omastovcom							
vo vašom byte					slovo pri stávke dedinčan				mesto v Alžíri ete step					44 rímsky stenanie			
skrátene menej					zapišeme heslo sviatkyv decembri												
vysoká škola												značka ocele patrí Avazovi	tona valivým spôsobom		draslík kazili		
popovok			bezpečná cesta obec na Kysuciach														Elegancia Impozantnosť
urán		muž anglicky uvrie				starosť o rastliny uviezol 1000 kg											
Špan. ženské meno								realizoval tokanie prvý moreplavec						ak lasy jedn.č.			
Pomôcka: vesničan	4. časť tajničky draslík dusík																česky nech
moriak český							odpisovala jód										
nedá, nedaruje								samohláska			prevážať						

Ján Vulpíny

Riešenia z čísla 1/2004:

Tajnička: Kto v majetku držal, ako prvý majiteľ zem Štiavnice ten postavil aj kostol Všetechsvätých.

Výhercovia: Tajnička: 100 Sk získava: Boris Hrabuša - Liptovská Štiavnica, Iveta Čutková - Liptovská Štiavnica.

Riešenie tajničky odovzdávajú v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Šéfredaktor: RNDr. Dušan Dírer. Zástupca šéfredaktora a DTP: Michal Ondrejka.

Redakčná rada: Mária Grafová, Edita Haluzová, Katarína Kačalková, Dušan Lauko, Ladislav

Slanicay, Elena Vlniešková, Ján Vulpíny, Mgr. Iveta Čutková, Mariana Domiterová.

Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>